

Poliitilised protsessid Eesti Vabariigis 1930ndate alguses

Mag. iur. Hannes Vallikivi

Advokaadibüroo Derling juhtivpartner ja vandeadvokaat

Poliitilised protsessid

Riigikohtus 1930-1936 läbi vaadatud:

- Halduskaebused poliitiliste liikumiste ja meediaväljaannete keelustamisele, volikogudest tagandamisele ja 1934 valimiste edasilükkamisele
- Kassatsioonid riigivastaste süütegude asjades (riigipöördekatse, illegaalsesse ühingusse kuulumine, keelatud propaganda jne)

Ei käsitle riigireetmisega seotud poliitilisi protsesse.

Riigikohus oli halduskaebuste läbivaatamisel esimene ja ainus kohtuaste. Peamiselt sõjakohtus arutatud kriminaalasjade puhul oli Riigikohus tsiviilkontrolli teostaja.

Küsimused ja teesid

- Miks Riigikohus ei rahuldanud ühtegi kaebust? Kas Riigikohus võis sõltuda täidesaatvast võimust?
 - Riigikohtu liikmed olid Riigikogu poolt eluks ajaks ametisse määratud ja neil polnud põhjust valitsusele meele järele olla
- Miks Riigikohus oli valmis rakendama väga madalat seaduslikkuse ja põhiõiguste kaitse standardit?
 - Madalat standardit võimaldas Tsaari-Venemaalt päritud kaitseisukorra ja sõjakohtupidamise õigus
 - Kaitseisukorra abil valitsemist peeti normaalsuseks
 - Põhiseaduslikkuse järelevalve ei olnud välja arenenud
 - Riigikohtu liikmed olid veendunud, et keelustatud/karistatud poliitilised liikumised kujutavad ohtu Eesti põhiseaduslikule korrale